

Jacob Holm
Utvecklingsledare
Barn- och utbildningsförvaltningen
jacob.holm@ekero.se

Skolutbyggnad Ekebyhovskolan

Dnr BUN18/163-403

Bakgrund

Antalet invånare i Ekerö kommun kommer under de närmaste tio åren att öka. Under prognosperioden 2017-2027 beräknas antalet barn i skolåldern (6-15 år) att öka med ca 500 barn, från ca 4 600 år 2017 till ca 5 050 år 2027. På ytterligare några års sikt, fram till år 2030, beräknas antalet barn i skolåldern till nästan 5 500. Det är en ökning med ca 900 barn, vilket motsvarar en ny grundskola med tre paralleller.

Vid bedömning av det framtida behovet av skolplatser måste hänsyn tas till den osäkerhet som finns med befolkningsprognoserna. Asylsökande är osynliga i de databaser som används vid framtagandet av prognoserna och antalet nyanlända som kommer till Ekerö är svårt att förutse. Registerbaserade prognoser riskerar därför att visa ett för litet antal invånare i de åldrar som dessa grupper befinner sig. Från 2015 fram till och med oktober 2018 har ca 300 nyanlända elever skrivits in i Ekerö kommuns skolor. Det finns därför skäl att ta en viss höjd i planeringen av antalet skolplatser för framtiden.

En utbyggnad av antalet skolplatser i Ekerö kommun är således helt nödvändig. Lokalerna vid Ekebyhovsskolan är idag i stort behov av upprustning och reovering beroende på fuktskador, föråldrade installationer, underhåll av tak samt otidsenliga pedagogiska miljöer. Skolans kapacitet har utökats under tid med tillfälliga paviljonger.

Ärendets beredning och förvaltningens synpunkter och bedömning

Ärendet har beretts inom Barn- och utbildningsförvaltningen, Fastighetskontoret och Planenheten.

Dåvarande Nämndkontoret Barn och Utbildning tog 2013 fram en plan för skolkapaciteten i Ekerö kommun samt lämnade förslag till Barn- och utbildningsnämnden om ny skolorganisation. Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2013-09-25 (BUN13/77) att godkänna bedömningen av skolkapaciteten 2013-2022 samt tillstyrka förslag om skolorganisation och

överlämna ärendet till Kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige beslutade 2013-10-24 § 70 (KS13/215) att godkänna bedömningen av skolkapaciteten och nytt förslag om skolorganisation. I ärendet gjordes en bedömning av skolkapaciteten som visade ett behov av ökad skolkapacitet med ca 500 elevplatser fram till 2022.

Beslut om ny skolorganisation för Ekerö kommuns grundskolor innebar i huvudsak en anpassning till den då nya läroplanen (Lgr 11) om en organisation utifrån tre nivåer; F-3, 4-6 och 7-9.

Förändringar av skolorganisationen i Ekerö kommun har därefter genomförts succesivt, bl.a. har flera om- och utbyggnader genomförts för att anpassa verksamheten efter ny organisation samt utöka kapaciteten i befintliga skolor.

Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSau) beslutade 2015-01-20 att ge Planenheten i uppdrag att utreda placering av ytterligare lokaler för skola, motsvarande 500 elever. Utredningen genomfördes till största delen under 2015 tillsammans med dåvarande Nämndkontoret Barn och utbildning. Utredningen tittade dels på möjlig utbyggnad i befintliga lägen, dels på helt nytt läge för skola. Någon lämplig mark som uppfyller krav på yta, kommunikationer med mera var svår att finna vilket bl.a. föranledde Barn- och utbildningsnämnden att fortsätta pröva möjligheterna att utöka och omdisponera kapaciteten på befintliga skolor. Barn- och utbildningsnämnden fattade 2016-02-11 beslut om Organisationsförändring och utbyggnad av skolor i centrala Ekerö (BUN15/54).

Trots vidtagna åtgärder bedömde Barn- och utbildningsförvaltningen att det framtida behovet av skolplatser kvarstod och att arbetet med att utöka antalet skolor skulle fortsätta. Stadsarkitektkontorets utredning visar att en möjlig tomt för en ny skola finns längs med Bryggavägen.¹ Tomtens läge i Ekerös östra del bedöms som tillräckligt stor för en skola, läget är positivt eftersom många bostäder kommer att tillkomma runt Ekerö centrum samt att gång- och cykelvägar till Ekerö centrum redan är utbyggda. En fortsatt utredning av platsen behöver bland annat ta hänsyn till eventuella störningar från trafik och närbeläget industriområde.

Stadsarkitektkontoret fick 2016-10-11 i uppdrag av KSau att upprätta en förstudie med lokaliseringalternativ för ny skola (med plats för minst 500 elever) utmed Bryggavägen (KS16/67). Förstudien, som genomförts under 2017, omfattar även en tomt längs med Bryggavägen närmare Ekerö centrum,

---

¹ Se bild på s. 7

den så kallade ”trekantstomten”. Denna tomt är betydligt mindre än tomten längre ner på Bryggavägen och rymmer inte en skola med fler än 500 elever.

Befolkningsutveckling centrala Ekerö

Barn- och utbildningsförvaltningen gör årligen en kapacitetsprognos för de kommande tio åren. Underlaget utgörs av en byggbaserad befolkningsprognos samt en kapacitetsbedömning. Kapacitetsprognosen visar befolkningsprognosen för kommunen som helhet men också för delområden, så kallade skolupptagningsområden. Prognosen visar att elevantalet (6-15 år) i skolupptagningsområde Ekerö centrum (dit Ekebyhovskolan hör) beräknas öka med drygt 330 elever fram till år 2027. Åren därefter beräknas elevantalet öka ytterligare då bostadsbyggandet i centrala Ekerö förväntas öka.²

Befolkningsutveckling i gruppen 0-15 år, 2017-2027, centrala Ekerö

Alder	Befolkning										
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	154	143	151	153	160	161	171	177	179	183	181
1-5	1061	1054	1057	1077	1080	1101	1138	1190	1223	1254	1260
6	250	258	242	236	272	254	264	263	275	284	292
7-9	794	797	778	775	768	785	802	831	827	849	867
10-11	514	530	557	548	526	537	537	527	557	576	573
12	250	257	263	270	291	264	269	278	270	269	299
13-15	723	724	744	769	793	828	831	834	825	832	834
0-15	3746	3763	3792	3828	3890	3930	4012	4100	4156	4247	4306

Ca 10 procent av andelen elever som tillhör skolupptagningsområdet söker sig till en skola med annan huvudman än Ekerö kommun, företrädesvis till fristående skolor i eller utanför kommunen. På högstadiet är denna andel nästan 20 procent medan andelen är väsentligt lägre i låg- och mellanstadiet, ca 7 procent. Hur det kommer att se ut i framtiden är svårt att säga men mot bakgrund av det ökade elevantalet i angränsande kommuner är det möjligt att det kommer att bli svårare att få en plats där, oavsett om det är en fristående eller kommunal skola. Samtidigt kan en eventuell etablering av en fristående skola i kommunen påverka utbudet. Sammantaget är dock förvaltningens bedömning utifrån tidigare erfarenheter och framtida prognoser att det är viktigt att ta höjd i planeringen av antalet skolplatser.

Ekebyhovskolan idag

Ekebyhovskolan har 530 elever i f-6 och tillsammans med grundsärskolans elever (f-9) går ca 560 elever på skolan. Skolan byggdes ursprungligen som en skola för de lägre åldrarna men fungerade som en skola för f-9 fram till hösten 2016, då högstadiet flyttade till Tappströmskolan. Därefter flyttade fritidsverksamheten från Tappströmskolans lokaler till Ekebyhovskolan. Elevantalet har succesivt ökat, vårterminen 2017 fanns ca 450 elever och idag finns ca 560 elever på skolan.

² Översiktsplan för Ekerö kommun (2018-03-06)

Ekebyhovskolan byggdes 1973 och de ursprungliga byggnaderna är sammanbundna med en kortare länkbyggnad (hus A, B och D, se bild 1). Husen är tidstypiska skolbyggnader från 70-talet i ett plan med fläktrum uppe på de låglutande taken. Byggnad D innehållande matsal, storkök och idrottssal har återkommande problem med fuktskador. Statusbesiktning visar att byggnad A och B som innehåller bland annat slöjd- och musiksäl, grundsärskola och administrationsutrymmen är i stort behov av underhåll. Bland annat finns fuktproblem i källaren, taket bör bytas ut och el- och belysningsinstallationer behöver bytas ut och moderniseras.

Ekebyhovskolan

Tillbyggnaden från 1989 (hus C) utformades med självdragsventilation där resultatet blev en högst otillfredsställande och svårstyrd ventilationsmiljö. Byggnadens planlösning utgår från en pedagogisk idé om en småskalig skola men rymmer idag drygt tre paralleller.

Utöver detta finns även tre paviljonguppställningar runt skolan (ej på bild), en strax öster om hus D och en söder om hus A, och ytterligare 1-2 uppställningar

utreds för att uppfylla verksamhetens behov av utbildningslokaler. Den slutliga bedömningen är att samtliga skolbyggnader har omfattande renoveringsbehov och bör rivras.

Tre alternativ för utökning av kapaciteten på Ekebyhovskolan

För att åtgärda befintliga renoveringsbehov och samtidigt möjliggöra en utökning av antalet skolplatser har flera alternativ utretts och tagits fram. Barn- och utbildningsförvaltningen och Fastighetskontoret har löpande samverkat i ärendet. Utgångspunkt är att Ekebyhovskolan ska inrymma fyra paralleller i årskurserna f-6 med ca 840 elever samt A-spår och en grundsärskola (15+ 35 elever), sammanlagt 890 elever. Fritidshemmet integreras i verksamheten.

Alternativ 1. Rivning av skolan i två etapper med etappvis evakueringslösning.

I den första etappen rivs hus A, B och D. Delar av verksamheten (A-spår, administration, slöjd, kök och matsal) flyttas till evakueringsbyggnader på och i anslutning till befintlig bollplan söder om skolan och grundsärskolan flyttar till evakueringsbyggnad norr om hus D. Ny skolbyggnad uppförs där hus A, B och D idag står. I etapp 2 rivs hus C och ger plats för ny skolbyggnad.

Fördelar och nackdelar med alternativ 1:

- + En evakueringslösning i två etapper innebär en mindre evakueringslösning än i alternativ 2 eftersom den troligen kan rymmas på befintlig bollplan.
- + Den nya skolbyggnaden ryms inom gällande detaljplan.
- + Kräver ingen ny idrottshall på grund av närheten till Mälaröhallen (kan ses som ett minus om önskemål är fler idrottshallar)
- Komplicerad trafiksituation under rivning/byggnation samtidigt som skolverksamhet ska fortsätta och trafiksituationen varar under längre tid än alternativ 2.
- Vid uppförande av skolbyggnad i två etapper påverkas entreprenadsumman.
- Kostnadsdrivande med evakueringslösning.
- Delvis rivning av befintlig skolbyggnad innebär att en temporär undercentral måste byggas.

Alternativ 2. Rivning och evakuering av hela skolan.

Hela skolan rivs, vilket kräver en fullskalig evakueringslösning som placeras dels på befintlig bollplan, dels på åkermark söder om skolan. Ny skolbyggnad uppförs med samma slutresultat som alternativ 1.

Fördelar och nackdelar med alternativ 2:

- + Enklare logistik med en istället för två evakueringar.

- + Den nya skolbyggnaden ryms inom gällande detaljplan.
- + Kräver ingen ny idrottshall (kan ses som ett minus om önskemål är fler idrottshallar)

- Komplicerad trafiksituation under rivning/byggnation, men mindre komplicerad än alternativ 2.
- Kostnadsdrivande evakueringslösning, evakuering på åkermark kommer att fördyra evakueringen ytterligare.

Alternativ 3. *Bygga en helt ny skola på annan plats och därefter flytta verksamheten till den nya skolan.*

Inriktningen är att bygga en helt ny skola på den av Planenheten utpekade marken längs Bryggavägen (se bild nedan). Ny idrottshall uppförs i anslutning till den nya skolan.

Fördelar och nackdelar med alternativ 3:

- + Ingen evakueringslösning behövs.
  - + Den komplicerade trafiksituationen vid Ekebyhov undviks.
  - + Nuvarande skolfastighet kan användas för andra ändamål, t.ex. bostäder eller annan skolverksamhet.
  - + Ny idrottshall tillkommer som ökar tillgången på halltider för kommunens medborgare.
- Ny detaljplan krävs med oklar tidsplan. Förstudie har genomförts för två platser, ännu inte utvärderad av planenheten.
  - Närheten till Mälaröhallen försvinner.

Föreslagen lokalisering Bryggavägen

Kostnad och tidsplan

	Kostnads kalkyl*	Tidigast inflytt
Alternativ 1 (etappvis evakuering)	Oklart, troligen dyrare än alt. 2	2023
Alternativ 2 (full evakuering)	400 mnkr	2023
Alternativ 3 (ny plats, ingen evakuering)	415 mnkr	2023

*Osäkerheten i denna kostnadsberäkning ligger på ca +/- 20 procent

En ny detaljplan för alternativ 3 kan tidigast påbörjas under 2019 med lagakraft tidigast under 2020. Tiden för detaljplaneprocessen är alltid oklar och är bland annat avhängig vilka utredningar som krävs under arbetet med planen. Byggtiden för alternativ 3 beräknas till mellan 2-3 år.

Kostnads kalkylen i alternativ 1 och 2 är exklusive idrottshall eftersom båda dessa alternativ innebär fortsatt nyttjande av Mälaröhallen. Kostnads kalkylen är inklusive evakueringskostnad. Evakueringskostnaden i alternativ 2 är högre men samtidigt blir troligen entreprenadkostnaderna högre i alternativ 1. Kostnads kalkylen i alternativ 3 är inklusive kostnad för idrottshall.

Tidigast inflyttning för alla tre alternativen är troligen 2023. Visserligen tar detaljplanarbetet tid i alternativ tre, men samtidigt tar det tid att iordningsställa evakueringslösningar. En full evakuering kan eventuellt ta ett och ett halvt år.

Förvaltningens sammantagna bedömning samt förslag till inriktningsbeslut

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till inriktningsbeslut är att gå vidare med alternativ 3 enligt ovan. Förslaget är framtaget i nära samverkan mellan Barn- och utbildningsförvaltningen och Fastighetskontoret och den gemensamma bedömningen är att hela skolan bör rivas och en helt ny skola med tillhörande idrottshall bör uppföras på marken längs Bryggavägen. Ett beslut innebär att planenheten omedelbart kan börja arbetet med att ta fram en detaljplan för det aktuella området.

Den kanske viktigaste faktorn till varför alternativ 3 är att föredra är att alternativ 1 och 2 innebär en mycket komplicerad logistisk process i samband med ett stort byggprojekt. Barn, föräldrar och personal ska röra sig nära en miljö där rivning/byggnation innebär byggkranar, byggbodas, containrar, säkerhetsavstånd, materialupplag och tunga leveranser till och från området. Än svårare blir det med en etapplösning då entreprenadområdet minskar. Alternativ 1 och 2 innebär således stora utmaningar ur säkerhetssynpunkt med hänsyn till in- och utfart av byggtrafik, anslutning för skolvägar och anpassning av och minskad yta för skolgård. En evakuering kommer att kräva betydande organisatoriska förändringar utifrån befintliga lokaler och av skolans schema. En evakueringslösning är också mycket kostnadsdrivande. Alternativ 1 innebär en etappvis evakuering vilket troligtvis innebär en lägre kostnad än alternativ 2. Full evakuering riskerar ökade kostnader på grund av placeringen (åkermark med risk för dyra markarbeten) samt osäker tid för detaljplan och bygglov.

En ny placering av Ekebyhovskolan längs Bryggavägen innebär att skolverksamheten kan fortsätta driva verksamhet i befintliga lokaler under byggproduktionen. Den nuvarande skolfastigheten kan senare användas för andra ändamål, t.ex. för bostäder eller annan skolverksamhet. Placeringen av en ny skolbyggnad längs Bryggavägen är lämpligt utifrån kommunens byggplaner för bostäder i, och i anslutning till, befintligt centrum. Vidare säkras tillgången till grönområden för barn och elever genom en placering vid Bryggavägen.